

24 maart 2021

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

**Wat is de 'machtspositie' als student: een checklist rond de speelruimte
Maar weten de studenten zelf wel wat de mogelijkheden zijn?
En weten de opleidingsmanagers het eigenlijk ook wel?
Een niet-wetenschappelijk onderzoek (of is het een quiz?)...**

In de afgelopen maanden is herhaaldelijk door studenten (en hun organisaties) gecommuniceerd over het geleverde onderwijs – digitaal verzorgd, niet op de instellingslocatie en met allerlei ondersteuning die niet altijd als voldoende werd gezien. Dat levert nu, zeggen ze, behoorlijk veel vertraging op, al wordt door het ministerie in de rapportages aan de Tweede Kamer gesteld dat het ondanks alles best prima gaat, los van stages die niet kunnen worden gedaan en praktijkopdrachten die absoluut 'ter plekke' tot bloei kunnen en moeten komen.

Het gemor van de studenten leidde tot het stellen van eisen bij het 'krijgen van waar voor het collegegeld'. Het bedrag van ruim 2000 euro dat moet worden opgehoest¹ dekt niet hetgeen wordt gedaan door de instelling, zo werd gesteld. De angel is nu deels door de overheid uit de discussie gehaald door een algemene halvering van het collegegeld voor het komende studiejaar, terwijl degenen die dit jaar het getuigschrift weten te verwerven ruim 500 euro kunnen claimen.

Echter, dit alles roept toch de vraag op wat een student zo allemaal mag eisen en verlangen in het kader van het overmaken van het collegegeld. Kunnen ze ongebreideld van alles doen binnen een hogeschool, als 'betalende klant'? We nemen aan dat iedere student best weet, hoewel het er ook wel de schijn van heeft dat het niet altijd zo is, dat de opleiding niet alleen via die bijdrage wordt verzorgd. Er komt (maximaal) vier jaren lang een fors bedrag vanuit de overheid bij, om alles kostendekkend te laten zijn. Maar ja, dat budget is eigenlijk belastinggeld, afkomstig van degenen die werken dan wel andere activiteiten verrichten. Dus eigenlijk moeten die mensen namens de studenten klagen als het onderwijs mogelijk niet op niveau is...

In veel landen waaronder de VS werkt men met 'credit hours'. Dat betekent dat je als student betaalt voor een aantal uren met onderwijs, praktijkopdrachten, begeleiding, advies en allerlei andere zaken. Maar daarbij zit (vrijwel) geen zelfstudie want ja, waarom zou je voor iets betalen waarbij je helemaal gratis op jezelf bent aangewezen? Je ziet het ook hier bij het private onderwijs, het afnemen van een pakket tegen betaling, met lessen, toetsen en dergelijke. Als die diensten zijn verbruikt, moet er simpelweg opnieuw (deels) worden betaald.

Kijken wat in het bekostigde hbo al dan niet kan worden gedaan als (a.s.) student

Een student heeft allerlei plichten en rechten. Veel aspecten daarvan staan in de wet en bijbehorende kaders, vervolgens vertaald door een hogeschool resp. opleiding naar de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Maar niet alles is op die manier af te dekken. Er zijn veel ongeschreven regels, opties en scenario's. De student en de opleiding moeten daarmee samen kunnen omgaan, om te bezien wat de beste oplossing is als niet (volledig) helder is waarop men zich kan baseren.

Tabel met onderwerpen en mogelijkheden (vanuit de student gezien...)

We hebben eens gekeken, al brainstormend, wat voor situaties zich zoal kunnen voordoen – en zich hebben voorgedaan, terugblikkend op de afgelopen jaren. Het gaat ook om onderwerpen die vaak opduiken in discussies over de studeerbaarheid van opleiding en het toepassen van de regels – vooral als het gaat om de vrijheid die het opleidingsmanagement heeft om een student al dan

¹ Dit even los van de al eerder ingevoerde halvering van het collegegeld voor de eerstejaars en de tweedejaars van de lerarenopleidingen, en degenen die instellingscollegegeld betalen.

niet tegemoet te komen. Dat er vervolgens nog veel zaken bij een examencommissie of een beroepscommissie terechtkomen, is onvermijdelijk.

Misschien is het handig dat er een 'dynamische landelijke vraagbaak' komt, ergens op internet, onder aanvoering van een groepje experts. Het is maar een idee... Om alvast een indruk te geven wat er zoal is te behandelen, treft u hieronder een lijst met situaties aan², met daarbij steeds een korte beschouwing vanuit de (a.s.) student gezien. Het gaat niet om volledig juridisch afgedekte 'antwoorden', want zoiets regelen laten we aan de echte juristen over. Succes ermee.

Situatie	Wat heb je als student hiermee van doen...
<i>Voorafgaand aan de studie</i>	
Er ontbreekt een vak in het examenpakket dat nodig is voor de formele toelating tot een bepaalde opleiding.	Je bent dan in principe niet toelaatbaar, zonder een formeel bewijs van het beheersen van de eindtermen van dat vak. In de wet staat dat in zo'n geval 'het instellingsbestuur kan bepalen...' dat je aan een toelatingsonderzoek mee mag doen. Maar de hogeschool kan dat dus ook achterwege laten en zeggen dat je zelf maar iets moet regelen (VAVO, extern toetsbureau...). En als er een deficiëntietoets wordt aangeboden, heb je geen zeggenschap over de inhoud, de vorm en de beoordeling.
Het is goed om mee te doen aan de studiekeuzecheck.	Als je je voor 1 mei inschrijft heb je het recht om mee te doen aan de onderliggende activiteiten. Maar vervolgens kan een opleiding eisen dat je mee moet doen, ook als je al zeker van je zaak bent en geen zin of tijd hebt om aan bepaalde activiteiten mee te doen. Het recht is dan een plicht geworden.
Het vo-diploma kent in de landelijke toelatingsregeling een # bij mijn profiel.	Je bent dan niet toelaatbaar omdat je teveel vakken mist, door de hbo-opleiding als cruciaal gezien. Je kunt dan ook niet aan deficiëntie-toetsen meedoen aangezien niet bekend is welke vakken het concreet betreft.
Inschrijven voor 1 mei bij een opleiding betekent dat daarna inschrijving bij elke andere opleiding mogelijk is.	Je kunt je voor een willekeurige opleiding inschrijven voor 1 mei en vervolgens dat doen op elk moment daarna voor elke andere opleiding (los van selectie en aanvullende eisen). Dan moet je mogelijk meedoen aan bepaalde activiteiten om te worden toegelaten, maar wat gebeurt er als je die aanmelding eind augustus pleegt...?
<i>Ontevredenheid</i>	
De docent geeft slecht les.	Je hebt de docent niet voor het uitzoeken en je mag ook niet zomaar zelf van groep wisselen. Mogelijk dat er iets is te regelen met het management (en de mentor).
De groep waarmee opdrachten moeten worden gedaan, past niet en functioneert niet goed.	Het is het management dat de groepen indeelt, met het rooster. Je kunt klagen bij het management en vragen om een andere groep, maar je zult het moeten doen met hetgeen je wordt aangereikt (om niet het risico te lopen dat je een onvoldoende resultaat scoort).

² Separaat wordt samen met deze nieuwsbrief de tabel met een blanco rechterkolom op de website geplaatst, om te gebruiken naar eigen inzicht binnen de organisatie. Ook de ingevulde tabel is bij de PamflAd's te vinden, om waar nodig te kunnen verspreiden.

Het is niet mogelijk om de berichten van de school te volgen, vanwege technische problemen.	Je wordt geacht alert te zijn op digitale berichten en ervoor te zorgen dat alles up-to-date is en goed werkt. Als je vanwege fouten van de kant van de opleiding in problemen komt, kun je een klacht indienen. Geef altijd je juiste digitale gegevens op tijd door.
Het lesuur is al begonnen.	Tijd is tijd. Je hebt geen recht op het te laat mogen komen en zo het lesproces in de war te sturen. Maar het hangt dus wel van de docent af.
Het bijwonen van de colleges is verplicht gesteld.	In principe is er geen verplichting om colleges en andere activiteiten bij te wonen, tenzij dit in de OER (en aanverwante formele stukken zoals een syllabus voor het vak resp. de onderwijseenheid) is opgenomen.
Het rooster past niet bij de bijbaan.	Je krijgt als student het rooster uitgereikt en dat is de basis voor de bijbehorende activiteiten. Het hebben van een bijbaan als voltijdse student is geen reden voor een aanpassing resp. voor het niet kunnen deelnemen aan een activiteit. Je hebt ook geen recht op een alternatieve invulling.
Het tentamen is gepland op een tijdstip waarop ik een bijbaan heb.	Het niet kunnen meedoen aan een toets of tentamen vanwege een bijbaan is geen excuus en geeft ook geen recht op een extra herkansing of een alternatieve vorm van toetsing. Dit geldt ook als de toets alsnog wordt verplaatst. Volgens de formele regels betekent voltijds studeren dat je vijf dagen van acht uren beschikbaar kunt zijn voor activiteiten in het kader van de opleiding.
Er worden tijdens de tentamens vragen gesteld over zaken die alleen tijdens de colleges aan de orde zijn gesteld.	Als er geen lesverplichting is, is dit niet mogelijk. Indien dat wel het geval is en je kunt of wilt niet aanwezig zijn, moet je een medestudent vragen om een kopie van de aantekeningen. Je kunt formeel geen 'bijles' eisen of een extra vragenuur.
Het lukt niet om aan een tentamen mee te doen.	Je kunt vertraging hebben opgelopen of bepaalde lessen hebben gemist, en dan is het mogelijk dat je nog niet klaar bent om een tentamen te doen. Het is geen reden om uitstel te vragen of om een alternatieve toetsing een aantal weken later.
Er staat een herkansing op het programma maar dat tijdstip past niet.	Net als bij de reguliere situaties heb je hiermee de kans op een herkansing verspeelt, ook als je daardoor nog een extra jaar moet worden ingeschreven.
<i>Vertraging oplopen</i>	
Na het eerste jaar loop ik vertraging op en wil opnieuw meedoen aan een eenheid van dat eerste jaar.	In principe wordt het aantal groepen voor fysieke activiteiten vastgesteld via het aantal studenten voor een bepaald leerjaar. Je hebt geen automatisch recht om weer aan te schuiven, alleen na overleg met het management. Tevens is het geen reden om andere lessen en activiteiten te missen.
Er wordt een eenheid volledig gevolgd, het tentamen wordt afgelegd, met een herkansing, maar het lukt niet om een voldoende te halen, en daarom wordt getracht het volgende jaar alles opnieuw te gaan doen.	Het als het ware 'overnieuw' beginnen met een bepaalde onderwijseenheid (en geen BSA hebbend na het eerste jaar of al in de hoofdfase zitten) is alleen mogelijk in goed overleg met het management, onder bepaalde voorwaarden. Er bestaat geen automatisch recht hierop.

Bij het flexstuderen wordt vastgesteld voor hoeveel studiepunten wordt betaald en aan welke eenheden kan worden meegedaan. Het kan gebeuren dat een bepaalde eenheid mislukt en dat de wens er is om die volledig over te doen.	Er dient op basis van de afspraken rond flex-studeren te worden betaald voor eenheden die worden gevolgd, inclusief de toetsen. Tenzij in het contract staat dat dit inhoudt dat die betreffende eenheid meer dan een keer mag worden gevolgd, dient opnieuw voor het aantal studiepunten te worden afgerekend. Hetzelfde geldt voor de toetsen: deze mogen meerdere keren worden afgelegd of ze vallen onder de vernieuwing van het flex-contract voor het volgende studiejaar.
Er is veel vertraging opgetreden en intussen is het programma aangepast voor de jaren waarvan nog delen moeten worden gedaan.	Het gaat hier om het zgn. bezemen, dus het doen van eenheden die in een 'eerder' leerjaar waren opgenomen en toen niet zijn gedaan of behaald. In de OER dient hiervoor een regeling te staan, over het nog weer kunnen doen dan wel het volgen van eenheden die daarvoor in de plaats zijn gekomen. Tevens kan worden bekeken hoe je als student je op de toetsen kunt voorbereiden.
<i>Taal</i>	
De lessen worden in het Engels gegeven, zonder dat dit bekend is gemaakt.	Als het gaat om een opleiding die formeel in het Nederlands wordt aangeboden en verzorgd, kun je bezwaar maken tegen eenheden die in het Engels worden gegeven, bijvoorbeeld omdat er internationale studenten (van andere opleidingen) aan (moeten) meedoen.
<i>Duale vormgeving</i>	
Er wordt een duale opleiding gevolgd en er moet een werkplek zijn voor het komende jaar.	Als je een duale opleiding volgt en het blijkt dat voor een vervolg van de studie geen geschikte werkplek beschikbaar is - buiten de schuld van jou als student - dient het management een alternatieve route aan te bieden, bijvoorbeeld in de voltijdse variant (geen deeltijd, gelet op de andere regelingen daarvoor).
De werkgever kan geen plek meer bieden in een duale opleiding maar er zijn wel andere organisaties beschikbaar.	Als binnen een duale opleiding voor de werkplek een werkgever wegvalt voor jou als student, is het aan de opleiding om voor een alternatief te zorgen i.c. een andere werkgever. Het is geen verplichting van de student om een werkplek te vinden, aangezien de duale opleiding de verantwoordelijkheid draagt van de instelling.
<i>Deeltijd</i>	
In een deeltijdse opleiding moet een eenheid worden gedaan op een werkplek zonder aanvullende activiteiten op school.	In een deeltijdse opleiding kan het hebben van een plek waarbij werkervaring wordt opgedaan, alleen worden verplicht als het voorafgaand aan de studie bekend is gemaakt, in de OER. De inschrijving kan niet om die reden worden geweigerd. Een werkplek kan eigenlijk alles zijn, ook als vrijwilliger.
De inschrijving voor een deeltijdse opleiding staat los van het hebben van een baan.	Een deeltijdse opleiding moet naast een baan kunnen worden gedaan, ook als het werk niet relevant is voor de opleiding. 'Werkveldopdrachten' mogen dan in de 'vrije tijd' worden gedaan. Het hebben van een baan die relevant moet zijn, betekent het volgen van een duale opleiding.

<i>Stage</i>	
De stage was niet leuk, dus het is beter een tweede stage te doen in plaats van af te studeren.	Het kan soms handig zijn om een tweede stage te doen, in een ander deel van het werkveld, om zo meer kans op een baan te krijgen. Dan zou je als student de eerste stage niet moeten afmaken, en om een tweede stage kunnen vragen, desnoods na de afstudeeropdracht.
<i>Tweede Ad</i>	
Alles van een Ad is gehaald, maar het is handiger om het diploma nog niet te krijgen om nog een jaar van een tweede Ad te kunnen doen tegen normaal collegegeld.	Het is toegestaan als student het management te vragen, na alles te hebben gehaald, het diploma nog niet uit te reiken. Daarmee kan een tweede inschrijving bij een tweede inhoudelijk verwante Ad worden gedaan, tegen wettelijk collegegeld. Daarmee kunnen aanvullende vakken worden gedaan, extra minoren worden gevolgd of zelfs een tweede Ad worden behaald. De instelling krijgt ook gewoon de volledige bekostiging.
<i>Mentoraat</i>	
De begeleiding via de mentor is niet goed en de adviezen vallen verkeerd uit.	Er wordt begeleiding verzorgd door een mentor, zeker in het eerste leerjaar. Deze functionaris geeft adviezen en kan worden geraadpleegd voor zaken die van invloed kunnen zijn voor de studievoortgang. Deze persoon is echter niet verantwoordelijk te stellen voor de gevolgen, tenzij er duidelijk sprake is van opzet, aantoonbare onkunde dan wel niet te tolereren gedrag.
<i>Uitloop studie</i>	
Op een gegeven moment blijkt aan het eind van het studiejaar dat er nog maar 10 punten behoeven te worden behaald, voor eenheden die volgens het rooster verspreid over het volgende jaar worden aangeboden.	Als je student uit de vier jaren loopt of er een zesde jaar aan vast dient te plakken (bij een bacheloropleiding) kan het zo zijn dat er nog een beperkt aantal studiepunten nodig zijn. Je hebt dan geen recht om een programma aangeboden te krijgen waarbij de eenheden compact in het eerste deel van het studiejaar worden aangeboden. Dat geldt ook voor een stage of een afstudeeropdracht. Er moet wel een studeerbaar programma zijn, maar er dient in dit geval door het management een 'dienst' te worden verleend. Mogelijk kan er gebruik worden gemaakt van de eenheden in deeltijd, als je voltijds studeert. Dit geldt overigens ook als je een 'flex-student' bent. Je betaalt dan per studiepunt, maar je hebt geen zeggenschap over het rooster. In het reguliere geval zou je kunnen vragen om in het uitloopjaar aanvullende vakken e.d. te mogen volgen. Bij een Ad-opleiding zou dan alvast met het resterend programma van de bacheloropleiding kunnen worden begonnen.
Aan het eind van het studiejaar blijkt dat alleen nog de afstudeeropdracht dient te worden gedaan.	In dat geval ligt het voor de hand om een individuele behandeling te krijgen, met een begeleider voor het eerste deel van het volgende studiejaar. Maar ook dan zou je als student ervoor kunnen kiezen – omdat je dan nog steeds studeert tegen wettelijk collegegeld – extra zaken te doen.

Aan het eind van het studiejaar blijkt dat er nog maar een paar herkansingen nodig zijn om te slagen en mogelijk dat de bijbehorende eenheid komt te vervallen.	Een algemene vraag is hoe vaak je in een studiejaar herkansingen mag doen. Gaat het om een vak van jaar 2, dan zou je al zes herkansingen hebben gehad. Er zijn opleidingen die maximaal vier toestaan zodat de behaalde onderwijseenheid vervalt, bijvoorbeeld omdat de leeruitkomsten ervan niet meer up-to-date zijn. Let op, de studiepunten vervallen niet, ze tellen echter niet meer mee voor het afsluitend examen en de daarbij behorende eenheden (dus het is niet een kwestie van 120 of 240 punten behalen, want het gaat om het voldoen aan de eisen die worden gesteld aan de eenheden die tot het afsluitend examen behoren). Je kunt die eenheid overigens altijd ergens anders inbrengen, als die daar wel relevant is, voor het verkrijgen van een vrijstelling (waarbij het aantal studiepunten dat je daarvoor krijgt, afwijkt van het eerdere aantal – want ja, elke opleiding kent een eigen opbouw qua eenheden en punten).
Als er vertraging wordt opgelopen blijkt dat in deeltijd vergelijkbare eenheden en toetsen worden aangeboden.	In wettelijke zin vormen voltijd, deeltijd en duaal samen een opleiding. Ze worden als varianten beschouwd, met een gelijk(waardig) onderliggend programma en leeruitkomsten. Het recht om als voltijdse student ook deeltijdse lessen te volgen en toetsen af te leggen is er echter niet, gelet op het verschil qua status als ingeschrevene. Het is dus een kwestie van overleggen met het management, over het hoe en wat.
Als het eerste jaar nog niet is afgerond, moet er toch een programma worden aangeboden van 60 studiepunten.	Als je geen BSA krijgt maar wel een aantal punten van jaar 1 dient te behalen, moet je een programma van minimaal 60 punten worden aangeboden – omdat het een studeerbaar programma moet zijn en je daarvoor collegegeld betaalt. Om geen vertraging op te lopen moet het om meer dan 60 punten gaan. Hoe dit verder in te delen is een kwestie van goed overleg met het management.
Als er versnelling nodig is, met meer dan 60 studiepunten, moet er ruimte zijn in de planning om die behalen.	Er dient altijd sprake te zijn van een studeerbaar programma maar tevens is het systeem in het hbo erop gericht om vertraging te voorkomen. Daarom zal het management moeten meewerken aan het doen van meer dan 60 punten per jaar, in alle redelijkheid.
<i>Vrijstellingen</i>	
Er worden vrijstellingen gegeven voor een opleiding en dan komt er een maatwerkprogramma.	Het kan zijn dat je op basis van werkervaring en eerder gevolgde opleidingen op een vergelijkbaar niveau vrijstellingen krijgt voor bepaalde delen van een programma – zeker voorstelbaar in de deeltijdse variant. Dat kan leiden tot verkorting, maar ook tot een programma waar bepaalde eenheden worden weggelaten. Het krijgen van een aangepast programma op basis van vrijstellingen is geen wettelijk recht. Er kan overleg plaatsvinden met het management.

Er worden vrijstellingen verleend en dan is er een jaarprogramma van 60 studiepunten.	Door het verlenen van vrijstellingen blijven er minder dan 60 punten van een jaarprogramma over. Dat kan betekenen dat er ruimte ontstaat voor het doen van eenheden van een volgend leerjaar – als er tenminste geen ‘entree-eisen’ voor zijn, op basis van het huidige programma. Er staat in de wet dat een studiejaar 60 punten omvat, een programma studeerbaar dient te zijn en dat vertraging moet worden voorkomen, maar het betekent niet dat er een recht bestaat om zo’n geval 60 punten in dat jaar te mogen doen.
<i>Wat verschillende zaken...</i>	
Na de Ad-opleiding is het mogelijk om in twee jaren een Bachelor af te ronden.	De wet spreekt over het nadrukkelijk streven van een hogeschool om voor verwante Ad- en Bachelor-opleidingen dusdanige leerlijnen te maken dat het gehele traject vier jaren omvat. Er is niet in formele zin sprake van een verplichting dienaangaande. Wel kan worden gezocht naar scenario’s om een eventuele extra hoeveelheid punten zo minimaal mogelijk te laten zijn.
Het kan in bepaalde omstandigheden handig zijn om een jaar de studie te onderbreken.	Als je als student een bacheloropleiding volgt, kan het nodig zijn om de studie een jaar te onderbreken. Als je weer terugkeert wordt je beschouwd als een zij-instromer, met het recht op het krijgen van vrijstellingen (met een daarbij behorend oordeel) en mogelijk een nieuw programma. In dit geval kan er iets in de OER staan, maar het is aan te raden hierover afspraken te maken met het management, als op dat moment niet alle punten van de gevolgde leerjaren zijn behaald.
Als er een baan beschikbaar komt, is het handig om van een voltijdse opleiding over te stappen naar de deeltijdse variant.	Als je een baan krijgt aangeboden tijdens de voltijdse studie is het aan te raden om toch de opleiding volledig af te maken. Een optie is om over te stappen naar de deeltijdse variant (of de duale vorm als de werkgever wil meewerken). Daarvoor is echter nodig dat de ontvangende opleiding hieraan meewerkt, om geen vertraging op te lopen. Wettelijk zou dit mogelijk moeten zijn maar toch kennen de varianten vaak heel verschillende programma’s. Tevens moet de eigen hogeschool dan ook wel die varianten in huis hebben. Het overstappen van een voltijdse Ad naar een deeltijdse Bachelor moet ook komen, maar dat zal tevens overleg vergen.
Als de studie langer duurt dan 5 jaren, is het mogelijk om naast de ontbrekende onderdelen ook naar eigen keuze andere eenheden te volgen, mede bij andere opleidingen.	Het kan een strategische keuze zijn om bij een uitloop van de studie, met minder dan 60 punten te gaan, de ontstane ruimte te gebruiken voor extra vakken, minoren en andere zaken die een meerwaarde aan het diploma geven. Ook het doen van vakken van een andere opleiding ligt dan voor de hand.

Disclaimer: We zijn niet verantwoordelijk voor eventuele schadelijke gevolgen van het gebruik van onze antwoorden, suggesties, interpretaties en interferenties. Iedere lezer wordt geacht zelf de wet te kennen en in voorkomend geval diepgravend onderzoek te verrichten om tot een optimale oplossing en aanpak te komen.